

Állam és polgár I.

Az állampolgárság

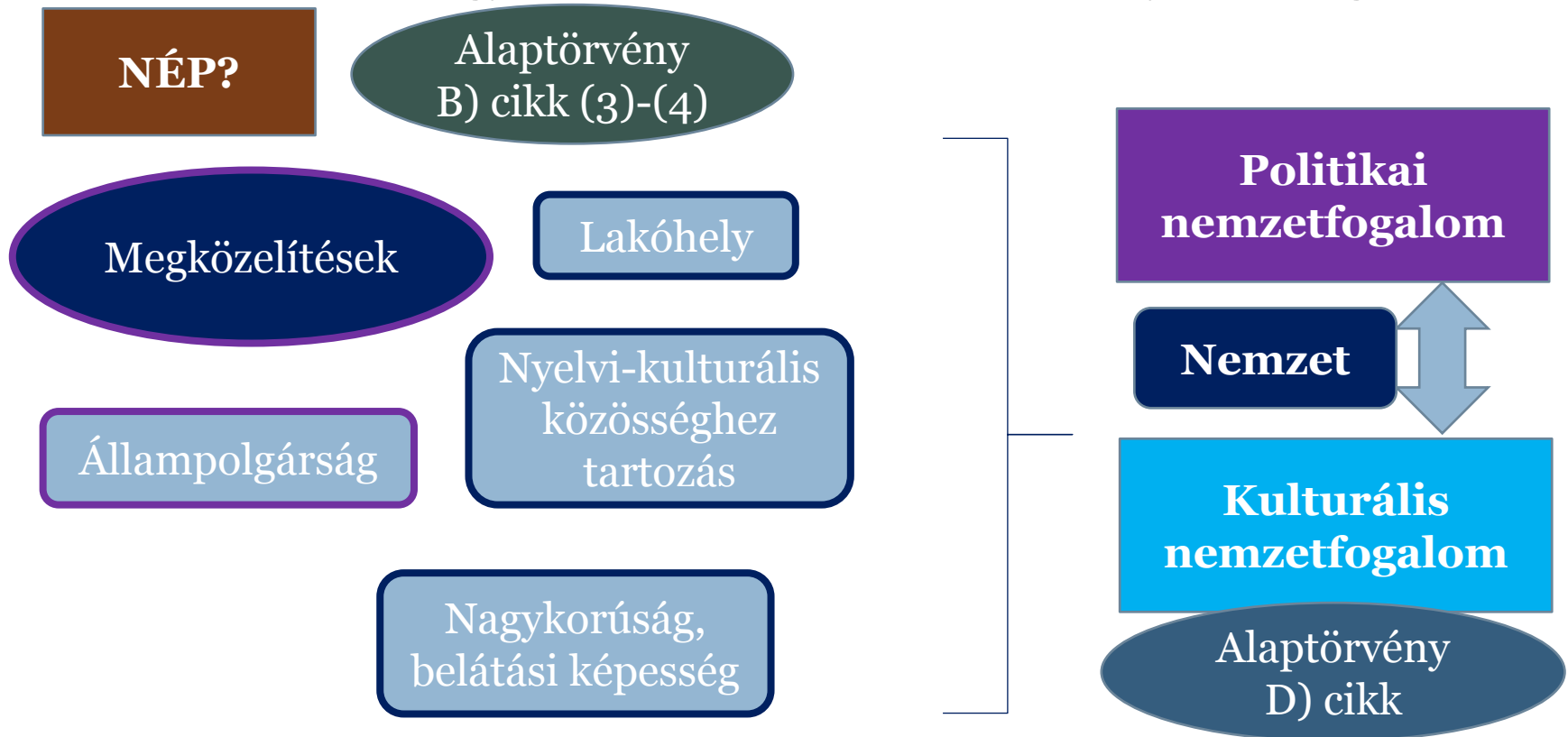
Alkotmányjog 1 előadás

2017. november 6.

A népszuverenitás elve és alanyi köre, a nép - nemzet

Népszuverenitás elve → a közhatalom-gyakorlás legitimációja
Minden közhatalom-gyakorlás forrása: a **NÉP** – alanyi kör meghatározás?

Állami szuverenitás és annak alanyi körei

1. A magyar állami szuverenitás „személyi hatálya”

A magyar állampolgárok köre (legszorosabb kapcsolat)

- a) magyar nemzetiségű magyar állampolgárok
- b) más nemzetiségű magyar állampolgárok (speciális)

2. A magyar állami szuverenitás „területi hatálya”

A „külföldiek” (nem magyar állampolgárságú személyek)

- a) szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkezők (EGT tagállamok)
- b) harmadik országbeli állampolgárok (nem EGT tagállamok)
- c) hontalanok (egyik ország sem ismeri el állampolgárának)

+ **Speciális személyi kör: menedékjog** alapján védelemben részesítettek

Az állampolgárság

Az állampolgárság fogalma 1.

- az **állampolgárság**, mint **jogviszony** (állam – egyén közötti legszorosabb jogi kapcsolat): jogok és kötelezettségek
 ➔ **Politikai közösség tagjai**
- **kérdés:** jogosultság az állampolgársághoz megszerzéséhez / fenntartásához?
- **kettős vagy többes állampolgárság** közjogi megítélése (változások)
- a **hontalanság** elleni küzdelem alapjai
- a járulékos **európai polgárság** és jogok

Az állampolgárság fogalma 2.

1) Közjogi **kettősség** az állampolgársági terület közjogi alapjainak meghatározásakor

➔ Szuverenitás és döntési szabadság

➔ Nemzetközi jogi követelmények

Az állampolgárságról szóló Európai Egyezmény (1997, Európa Tanács)

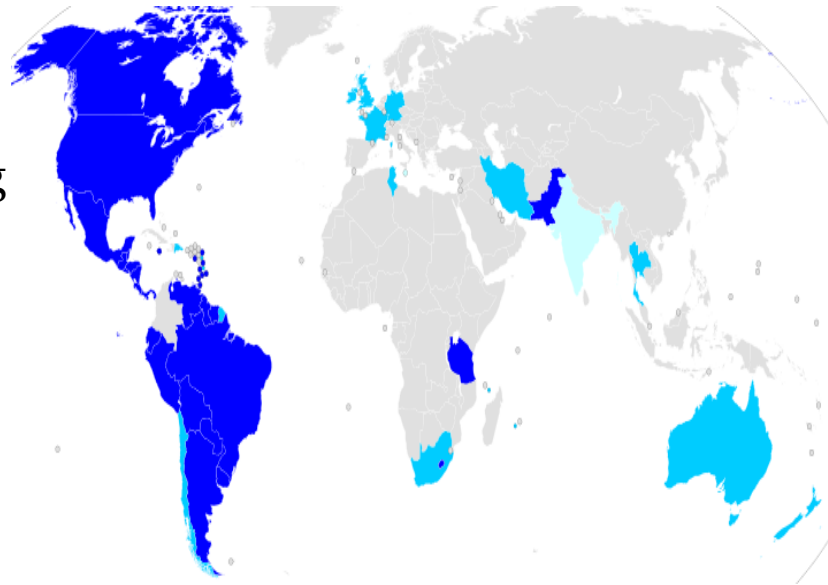
2) Az állampolgársági jogi szabályozás két meghatározó **alpmmodellje**

Leszármazás elve
(*Ius sanguinis*)

Állampolgár szülő után gyermeke is ÁP.

Területi elv
(*Ius soli*)

Az adott állam területén születés.

Az állampolgársági alapelvek

A magyar
állampolgársági jog
tételes szabályai

Nemzetközi jog
kötelezettségek

A hontalanság
kiküszöbölésének
elve

A család egysége
védelmének elve

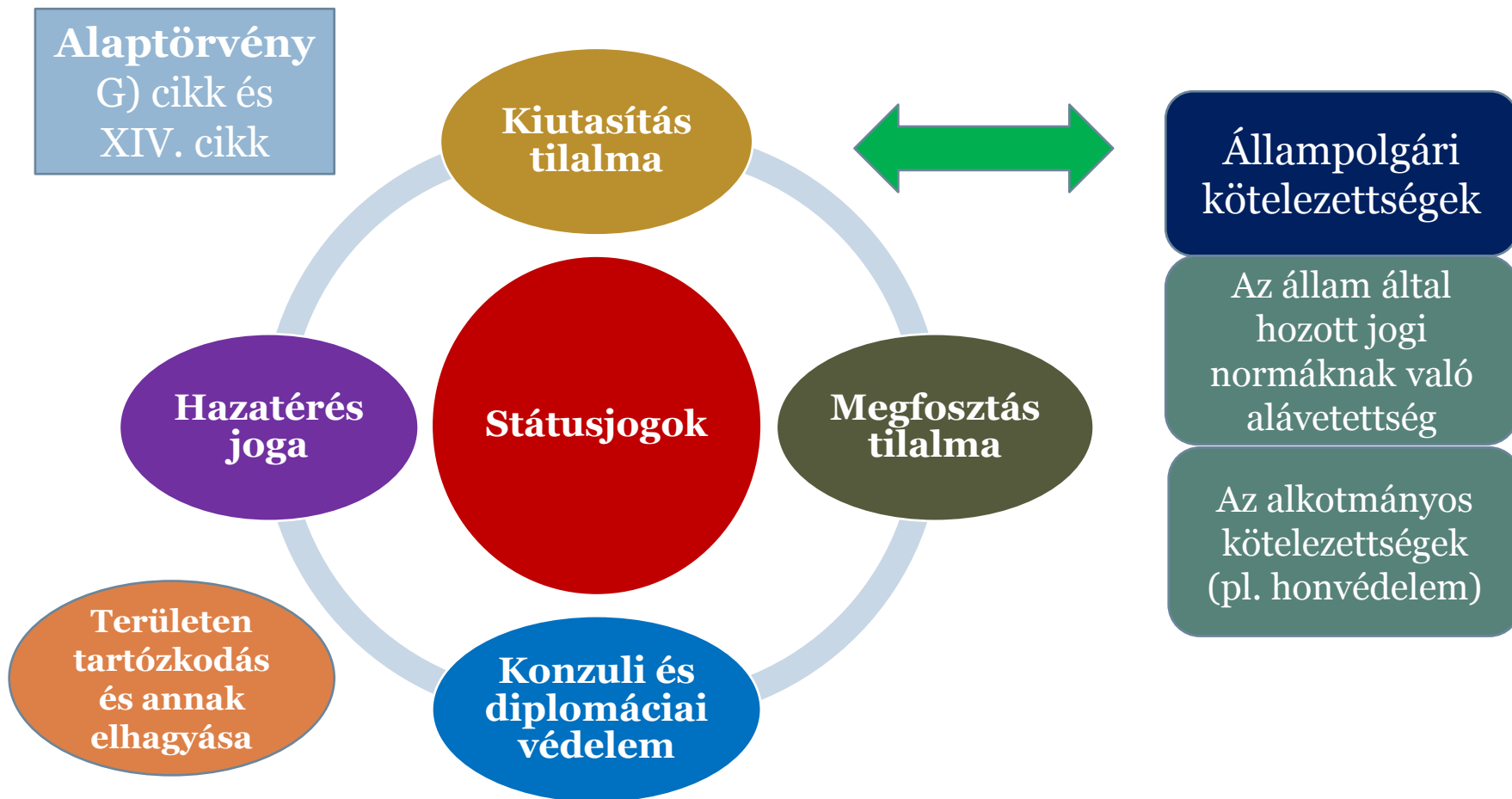
Diszkrecionalitáson
alapuló döntés és
állami „önvédelem”

Állampolgárságtól
való (önkéntes)
megfosztás tilalma

Az egyenjogúság
elvének
érvényesülése

A magyar állampolgár státusjogai és kötelezettségei

A magyar állampolgárság története és történeti jogcímei

Elbocsátás (diszkracionális)

Házasságkötés (nők)

1879. évi L.
törvénycikk

1948. évi
LX. törvény

1957. évi V.
törvény

1993. évi LV.
törvény
(1993. okt. 1.)

Távollét

Megfosztás

A magyar állampolgársági jogi szabályozás intézményei

A magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény (Áptv.)

A visszaható hatály tilalma

Nem hatályos, de alkalmazandó állampolgársági jog

A magyar állampolgárság keletkezése

Leszármazás elve alapján

Alaptörvény
G) cikk

Elég az egyik szülő!

Családjogi tények nyomán

Áptv.3. § (2)

Visszamenőlegesen

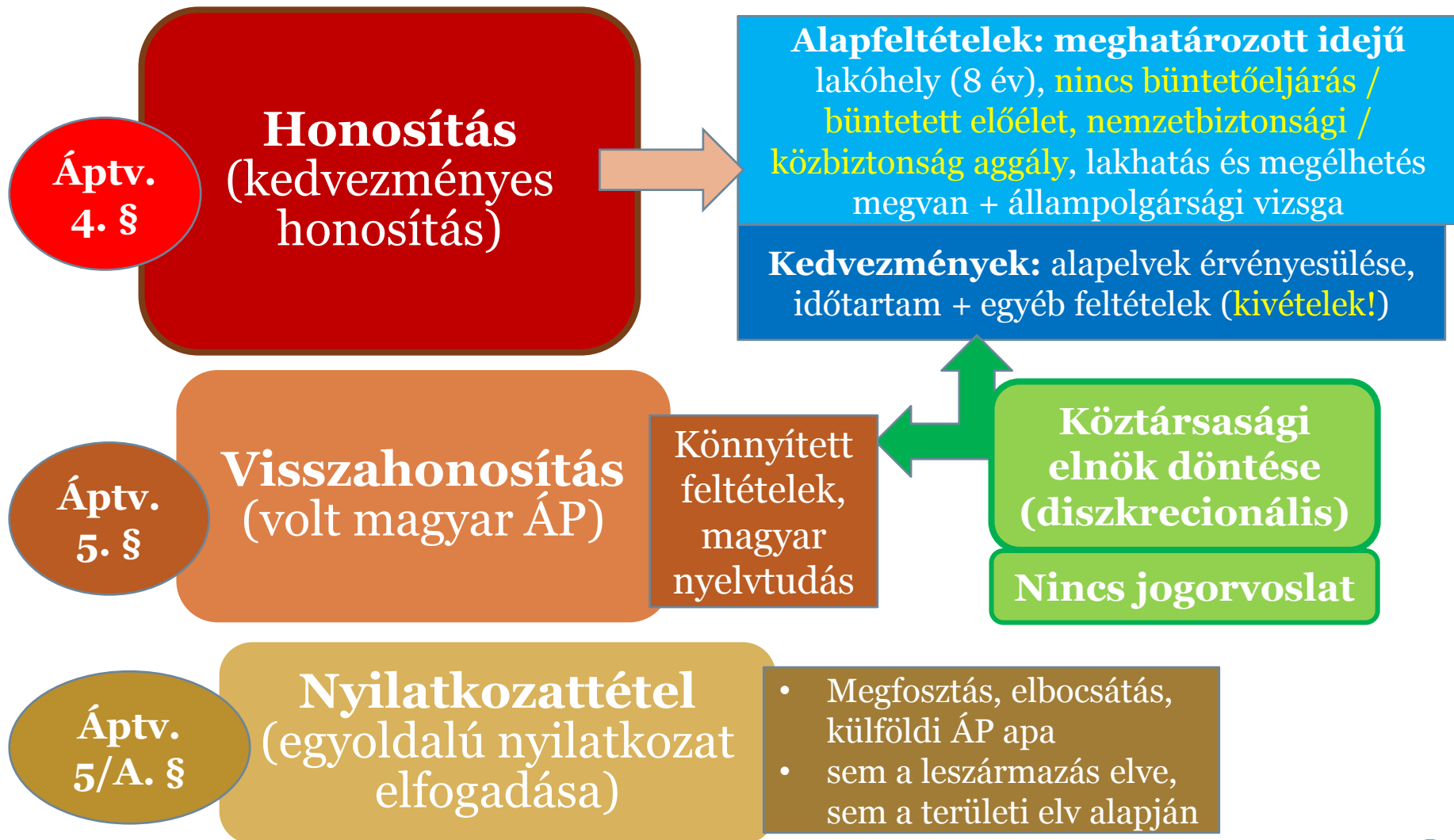
Területi elv: vélelmezett ÁP

Áptv.3. § (3)

Hontalanság
kiküszöbölése

A magyar állampolgárság megszerzése

A magyar állampolgárság megszűnése

Lemondás

Áptv.
8. §

Önkéntes
döntés és
alanyi jog

Visszaállítás

3
évig

Feltételek:
A külföldi ÁP
megléte /
valószínűsítése

Visszavonás

Jogorvoslat
- bíróság

Szankciós
jellegű,
mérlegelhető

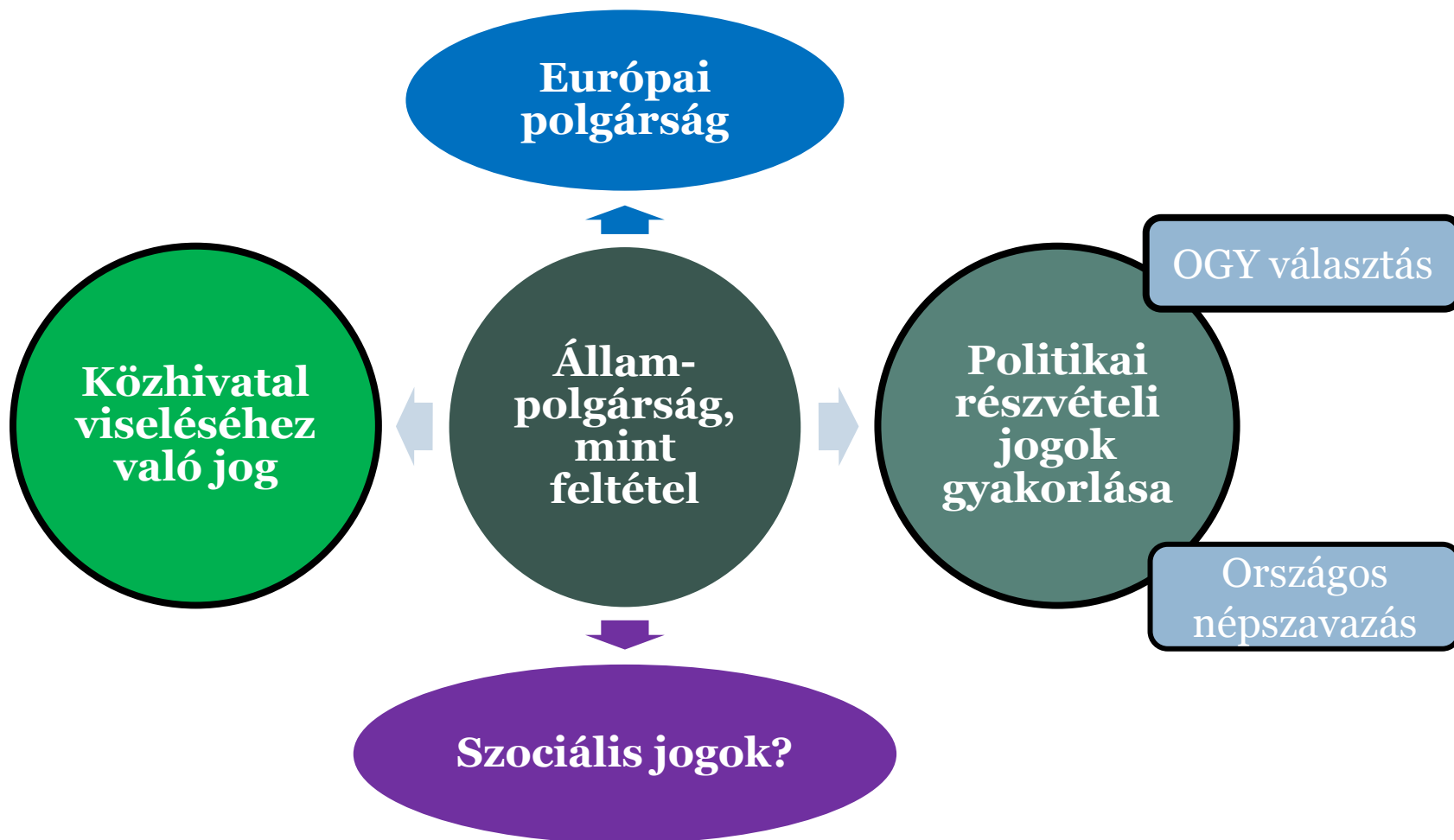
Áptv.
9. §

Feltétele:
Megszerzéssel
kapcsolatos
jogsértések

10
évig

Az állampolgárság jelentősége

Köszönöm a figyelmet!

lapossy@ajk.elte.hu

